

Trasa nr 4: Z Ozimka wzdłuż Małej Panwi do Kolonowskiego i Zawadzkiego**ROWEREM WOKÓŁ OZIMKA****Trasa nr 4: Z Ozimka wzdłuż Małej Panwi do Kolonowskiego i Zawadzkiego****(30,3 / 54,7 km)**

Jedna z najpiękniejszych tras woj. opolskiego prowadząca malowniczą Doliną Małej Panwi z licznymi zakolami rzecznyymi, dzikimi plażami i pięknymi lasami porastającymi pagórkowate brzegi rzeki. Trasa w całości biegnie znakowanymi szlakami rowerowymi, po dobrze utrzymanych drogach leśnych, a także mało uczęszczanych asfaltowych drogach gminnych. Miłośnicy dłuższych wycieczek mogą wydłużyć trasę do Zawadzkiego, jadąc cały czas wzdłuż rzeki.

MAPA TRASY:

https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=19P-iobzqcKE-1An_M0wrqaQCxPhpgLL&usp=sharing

CIEKAWY MIĘJSCA NA TRASIE**Zabytkowy most żelazny w Ozimku**

Najstarszy żelazny most wiszący w Europie kontynentalnej. Oddano go do użytku w 1827 roku. W całości został wykonany w miejscowej Hucie Małapanew. Składa się z 1600 części. Wszystkie zostały wykute ręcznie. Waga konstrukcji to 55 ton, długość przęsła to 28,6 m, a rozpiętość pylonów - 31,5 m. Most stoi w samym centrum miasta, tuż za Parkiem Hutnika. Tuż obok mostu, przy śluzie stoi budynek Muzeum Hutnictwa.

Huta Mała Panew i Muzeum Hutnictwa w Ozimku

Huta Małapanew jest najstarszą działającą hutą w Polsce. Jej historia sięga czasów króla pruskiego Fryderyka II, który w 1753 r. podpisał rozkaz o jej utworzeniu. Uruchomiono ją w 1789 roku i w początkowej fazie jej istnienia produkowano tu niezwykle nowatorskie konstrukcje mostów. Jednym z nich jest najstarszy żelazny most w Europie kontynentalnej, który łączy brzegi przepływającej obok huty Małej Panwi. W czasach II wojny światowej huta stała się zbrojownią produkującą na potrzeby wojskowe. Po II wojnie światowej nastąpił największy rozwój huty, a wraz z nią całego Ozimka. Tuż przy hucie, nieopodal zabytkowego mostu stoi budynek Muzeum Hutnictwa. Oprócz archiwaliów huty można tu obejrzeć wyprodukowane w niej piece, wyroby użytkowe, garnki, naczynia, wyroby artystyczne i sakralne, płaskorzeźby, plakiety, a nawet monety i numizmaty. Muzeum otwarte jest w

soboty w godz. 10-14 i niedziele w godz. 13-17.

Kościół i dawny cmentarz ewangelicko-augsburski w Ozimku

Parafia ewangelicka istnieje w Ozimku od 1768 roku. Przez pierwsze 50 lat funkcjonowała bez swojego kościoła, a nabożeństwa odbywały się w nieistniejącym już tzw. „zameczku”, gdzie urządzono salę modlitwy. Budowę obecnego kościoła zakończono w 1821 roku. Nie posiadał on jeszcze wieży, a obok niego stała drewniana dzwonnica. Wieżę dobudowano dopiero w 1860 roku, przenosząc do niej dzwony. Tuż obok kościoła znajduje się niewielki park, który powstał w miejscu dawnego cmentarza ewangelickiego. Grzebano tutaj pracowników huty oraz mieszkańców przyhutniczych osiedli. W latach powojennych cmentarz uległ całkowitej dewastacji, a w latach 60-tych XX wieku został zlikwidowany. Na centralnym skwerze parku stoi metalowa makieta zabytkowego, ozimskiego mostu. Tuż obok parku znajduje się nowy cmentarz, na którym pochowany jest założyciel huty w Ozimku, Johann Georg Rehdanz.

Wyspa Rehdanza w Ozimku

Park miejski na południowym brzegu Małej Panwi, naprzeciw głównego wejścia do huty Mała Panew. Nosi imię założyciela królewskiej huty w Ozimku – Johanna Georga Rehdanza. Pierwsze alejki spacerowe z ławkami powstały tu w 1803 r. Sfinansowano je z dobrowolnych składek pracowników huty. Później postawiono w parku kręgielnię, strzelnicę, ptaszarnię oraz kilkanaście pomników postaci ważnych dla przemysłu hutniczego. Niestety podczas II wojny światowej park został doszczętnie zniszczony. Dziś jest to miejsce plenerowych imprez i wypoczynku mieszkańców miasta. W parku znajduje się muszla koncertowa, wiata piknikowa, plac zabaw, oraz przystań kajakowa, na której kończą się spływy Małą Panwią z Kolonowskich.

Kościół św. Małgorzaty Męczennicy w Krasiejowie

Neobarokowy kościół zbudowany w latach 1911 - 1913. Wnętrze zdobione jest malowidłami przedstawiającymi sceny biblijne oraz licznymi złoconiami i ornamentyką. Organy, ołtarz i ambona wykonane zostały w Ratyźbonie. W bocznym ołtarzu podziwiać można kopię obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej z XVII w.

Jura Park w Krasiejowie

To największy w Europie tego typu park tematyczny połączony z muzeum paleontologicznym. Odkryto tu liczne szczątki prehistorycznych dinozaurów. Najślynniejszym z nich jest jeden z najstarszych prajaszczurów na świecie - Silesaurus Opolensis. Żył około 225 milionów lat temu, miał 1,5 metra długości i nigdzie poza Polską nie znaleziono jego śladów. Atrakcji w JuraParku jest sporo: liczne figury dinozaurów naturalnej wielkości, ścieżka edukacyjna, prehistoryczne oceanarium, kino 5D, tunel czasu, park rozrywki ze stawkiem i plażą, place zabaw i punkty gastronomiczne. Na terenie parku wciąż prowadzone są wykopaliska paleontologiczne.

Muzeum Paleontologiczne w Krasiejowie

Muzeum znajduje się w zabytkowym budynku dawnej szkoły, przy centralnej ul. Spórackiej, nieopodal kościoła. Stworzone zostało dzięki staraniom Stowarzyszenia Miłośników Krasiejowa oraz Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Zwiedzających witają przed wejściem sporych rozmiarów figury dinozaurów. Wśród wystawianych eksponatów znajdziemy skamieniałości prehistorycznych zwierząt oraz edukacyjne plansze tematyczne przedstawiające historię odkryć paleontologicznych oraz wygląd zwierząt.

Więcej informacji o muzeum: <https://www.krasiejow.pl/16-muzeum-paleontologiczne.html>

Czarny Dół w Krasiejowie

Niewielka przystań do przenoski kajaków, przy której została ulokowana stacja morsów. Tuż nad brzegiem Małej Panwi stoi tu piękna, drewniana sauna, w której można się ogrzać po zimnej kąpieli. Okoliczne lasy porośnięte są ciekawymi drzewostanami.

Lasy Stobrawsko-Turawskie

Obszar chronionego krajobrazu, lasy występujące w gminach: Ozimek, Turawa, Chrzastowice, Murów, Popielów, Łubniany. Są one pozostałością Puszczy Śląskiej. Znajdziemy tu bory wilgotne, mieszane i świeże z przewagą drzewostanu sosny. Występuje tu kilka florystycznych rezerwatów przyrody.

Izba Regionalna w Kolonowskiem

Zabytkowa drewniana chata wiejska z 1780 roku, stojąca w centrum miejscowości, naprzeciw kościoła. To najstarszy budynek miasta. Zgromadzono tu dokumenty, stare zdjęcia, urządzenia i narzędzia hutnicze, sprzęty domowe i rolnicze, a także podręczniki szkolne. W osobnym pawilonie prezentowane są maszyny rolnicze.

Zabytkowa chata - Letnia Leśna Izba Edukacyjno-Turystyczna w Dębju

Stara, drewniana chata stojąca w lesie, przy niebieskim szlaku rowerowym Kolonowskie-Zawadzkie. Przy chacie znajduje się spora łąka, miejsce na piknik razem z paleniskiem, a także liczne ławki przygotowane na imprezy plenerowe.

Pałacyk myśliwski hrabiego Renarda w Zawadzkiem-Kątach

Pałacyk został wybudowany przez hrabiego Renarda ze Strzelec Opolskich w 1856 roku w stylu pruskim. Spotykali się w nim na polowaniach przedstawiciele najznamienitszych rodów szlacheckich na Śląsku. Bywał tu również cesarz Wilhelm II. W okolicznych lasach urządzono zwierzyniec, w którym hodowano jelenie, daniela a także muflony. Obecnie w pałacyku mieści się Dom Pomocy Społecznej i nie jest on udostępniony do zwiedzania.

Ścieżka edukacyjna Nadleśnictwa Zawadzkie

Znajduje się na skraju lasu nieopodal siedziby Nadleśnictwa Zawadzkie. Ścieżka ma długość około 1,5 kilometra i ma formę pętli. Przy malowniczej, leśnej dróżce ustawiono liczne tablice edukacyjne przybliżające faunę i florę okolicznych lasów oraz zasady gospodarki leśnej.

OZIMEK - KOLONOWSKIE

przez Fosowskie (15,1 km)

OZIMEK (ul. Wyzwolenia - ul. Kolejowa - ul. Brzeziny) - **KRASIEJÓW** (ul. Myśliwska - czerwony szlak rowerowy - ul. św. Floriana - kościół - ul. Opolska - ul. Pustki) - **STANISZCZE MAŁE** (Przystań Granica - ul. Cmentarna - ul. Myśliwca - ul. Księdza Gajdy) - czerwony szlak rowerowy - **STANISZCZE WIELKIE** (ul. Sobieskiego - Plac Targowy - ul. Kościelna - ul. 1 Maja - czerwony szlak rowerowy - żółty szlak rowerowy) - **KOLONOWSKIE** (Przystań Amazonka - ul. 1 Maja - ul. Księdza Czerwionki - ul. Leśna - kościół)

Wycieczkę rozpoczynamy nieopodal **zabytkowego mostu żelaznego** w centrum Ozimka. Niemal całą drogę do Kolonowskiego poruszamy się **czerwonym szlakiem rowerowym**. Kierujemy się **ul. Wyzwolenia** na wschód i na pierwszym skrzyżowaniu skręcamy w prawo. Mijamy **stację paliw**, most na Małej Panwi i po chwili jedziemy pomiędzy **Hutą Małapnew**, a **parkiem na Wyspie Rehdanza**. Tuż za parkiem skręcamy w lewo. Czeką nas teraz odcinek 1,8 km drogą dla samochodów. Po wjeździe do **Krasiejowa** mijamy pierwsze zabudowania, zagajnik i skręcamy w lewo, w **ul. Myśliwską**. Tuż przed **mostem na Małej Panwi** skręcamy w prawo w wąską i niezwykle malowniczą ścieżkę biegnącą **wałem Małej Panwi**. Dojeżdżamy nią do **kościółka w Krasiejowie**, za którym skręcamy w lewo, wjeżdżając na **główną ulicę**. Jadąc w prawo, dotrzemy ulicami Spóracką, Cegielnianą i Słoneczną do Jura Parku.

Jadąc dalej **czerwonym szlakiem rowerowym** za kościołem skręcamy w prawo, w **ul. Pustki** i jedziemy rzadko uczęszczaną asfaltową szosą. Siedemset metrów dalej od głównej trasy naszej wycieczki w lewo odchodzi droga do **Stanicy Morsów w Czarnym Dole nad Małą Panwią**. W miejscu tym znajduje się również przystań kajakowa oraz piękna, drewniana sauna. Półtora kilometra dalej mijamy **przystań kajakową Granica**, gdzie możemy odpocząć na ławkach, skorzystać z grill baru, a nawet rozbić się z namiotem. Niecałe trzy kilometry dalej dojeżdżamy do **centrum Staniszcza Małych**. Na skrzyżowaniu z przydrożną kapliczką skręcamy w prawo, przejeżdżamy przez **tory kolejowe** i skręcamy łagodnie w lewo, w **ul. Księdza Gajdy**. Trzy kilometry dalej dojeżdżamy do **Staniszcz Wielkich**. W centrum, na prywatnym podwórku po lewej stronie drogi mijamy niezwykle **składowisko staroci** pod sporą wiatą. Oprócz przedmiotów codziennego użytku można tu obejrzyć stare szyldy i tablice reklamowe. Dojeżdżamy na Plac Targowy i skręcamy w lewo, w **ul. Kościelną** i zaraz potem w prawo, w **ul. 1 Maja**. Jedziemy nią do końca, ok. 1,5 km i skręcamy w lewo, opuszczając czerwony i wjeżdżając na **żółty szlak rowerowy**. Po chwili mijamy **Przystań Amazonka**, **most na Małej Panwi** i wjeżdżamy do **Kolonowskiego**. **Ulicami 1 Maja, Księdza Czerwionki i Leśną** docieramy do placu przy kościele w centrum miejscowości.

KOLONOWSKIE - OZIMEK

przez Staniszcze Wielkie (15,2 km)

KOLONOWSKIE (plac przy kościele - ul. Leśna - ul. Księdza Czerwionki - kościół ewangelicko-augsburski - ul. Cmentarna - ul. Dzierżonia - ul. Polna) - **FOSOWSKIE** (stacja kolejowa - ul. Dworcowa) - **NIEBIESKI SZLAK ROWEROWY - STANISZCZE MAŁE** (ul. Hauptstocka - ul. Cmentarna - Przystań Granica) - **NIEBIESKI SZLAK ROWEROWY - KRASIEJÓW** (ul. Pustki - ul. Opolska - kościół - ul. św. Floriana - czerwony szlak rowerowy - ul. Myśliwska) - **CZERWONY SZLAK ROWEROWY - OZIMEK** (ul. Brzeziny - ul. Kolejowa - ul. Wyzwolenia)

Prawie całą drogę powrotną do Ozimka pokonujemy **niebieskim szlakiem rowerowym**. Z placu przy kościele wracamy **ul. Leśną** do **ul. Księdza Czerwionki** i skręcamy w prawo. Mijamy **Urząd Miasta i Gminy** i dojeżdżamy do **kościółka ewangelicko-augsburskiego**, przy którym jedziemy na rozwidleniu w prawo. Za zakrętem skręcamy w drugą w lewo **ul. Polną**. Dojeżdżamy do zagajnika i skręcamy w prawo, by po krótkiej chwili dojechać do **stacji kolejowej Fosowskie**. Przejeżdżamy tunelem pod torami i kierujemy się w lewo. Mijamy **zabytkową wieżę ciśnień**, a tuż za nią **stare osiedle robotnicze**. Drogą wzdłuż torów docieramy do skrzyżowania, na którym jedziemy dalej prosto **ul. Dworcową**. Po chwili wjeżdżamy do lasu i 2,5 kilometra dalej dojeżdżamy **niebieskim szlakiem do Staniszcza Małych**. Przejeżdżamy przez **most na Małej Panwi** i na skrzyżowaniu z kapliczką skręcamy w prawo, w **ul. Cmentarną**. Od tej pory wracamy tą samą drogą, którą jechaliśmy na początku wycieczki. Gdy dotrzemy do **Krasiejowa**, skręcamy w lewo, w stronę centrum. Za **kościółem** skręcamy w prawo, opuszczając niebieski szlak rowerowy i **ul. św. Floriana**, którą prowadzi **czerwony szlak** wyjeżdżamy na wąską polną ścieżkę biegnącą **wałem nad Małą Panwią**. Na jej końcu, przy **moście na Małej Panwi** skręcamy w lewo i po chwili w prawo, wjeżdżając na główną drogę do **Ozimka**. Przy **Hucie Małapanew** skręcamy w prawo, a na następnym skrzyżowaniu w lewo i docieramy na metę naszej wycieczki, w **centrum Ozimka**.

KOLONOWSKIE - ZAWADZKIE

Wzdłuż Małej Panwi (12,3 km)

KOLONOWSKIE (plac przy kościele - ul. Leśna - ul. Księdza Czerwionki - ul. 1 Maja - Przystań Amazonka) - **STANISZCZE WIELKIE** (ul. Siewna - niebieski szlak rowerowy) - **DĘBIE**, Izba Edukacyjno-Turystyczna - **ZAWADZKIE-KĄTY**, pałacyk myśliwski - **ZAWADZKIE** (dzika plaża - Nadleśnictwo Zawadzkie - ul. Opolska - park)

Trasa w obu kierunkach biegnie niemal w całości pięknymi Lasami Stobrawsko-Turawskimi.

Z placu przy **kościółce w Kolonowskim** jedziemy na południu **ul. Leśną** do **ul. Księdza Czerwionki**, gdzie skręcamy w prawo i od razu w lewo, w **ul. 1 Maja**. Wyjeżdżamy z Kolonowskiego przez **most na Małej Panwi** i wjeżdżamy do **Staniszcza Wielkich**. Na pierwszym rozwidleniu jedziemy w lewo, w **ul. Sienną** i dojeżdżamy nią do lasu. Na skraju lasu czeka nas kolejne rozwidlenie. Tu znów jedziemy w lewo, **drogą przeciwpożarową nr 8**, którą biegnie **niebieski szlak rowerowy**. Jedziemy ok. 3 km pustą asfaltową szosą biegnącą przez las i skręcamy łagodnie w lewo, w słabo widoczną i trochę zarośniętą ścieżkę leśną. Pięćset metrów dalej wjeżdżamy na **polanę w Dębieniu**, na której stoi **zabytkowa drewniana chata z Letnią Leśną Izbą Edukacyjno-Turystyczną**. Niebieski szlak wjeżdża tutaj znów na szeroką leśną drogę. Jadąc dalej, po chwili mijamy położone w lesie **gospodarstwa agroturystyczne**. Dalszy odcinek drogi biegnie niezwykle malowniczym i lekko pagórkowatym lasem, a droga raz po raz zbliża się do meandrującej w dolinie

Małej Panwi. Kilometr od polany w Dębii dojeżdżamy do pięknego **pałacyku myśliwskiego hrabiego Renarda w Zawadzkiem-Kątach**, w którym mieści się obecnie dom pomocy społecznej. Dwieście metrów obok pałacyku znajduje się **pięknie położony punkt odpoczynku na rzekę**. Wiata turystyczna stoi przy kameralnej polance otaczającej mostek rowerowy na rzec. Dotrzeć do niej można jadąc wzdłuż ogrodzenia pałacyku, po jego lewej stronie.

Do centrum Zawadzkiego z pałacyku jedziemy w prawo, wzdłuż ogrodzenia, **czzerwonym szlakiem rowerowym**. Dwa kilometry dalej zbliżamy się do widocznych w dole po lewej stronie zakoli Małej Panwi. Tu w prawo odchodzi droga, którą biegnie **leśna ścieżka edukacyjna Nadleśnictwa Zawadzkie**. Zatacza ona około 1,5-kilometrową i wraca na czerwony szlak kilkaset metrów dalej. Nieopodal, dalej przy czerwonym szlaku rowerowym, stoi **wiata turystyczna** z pięknym widokiem na rzekę. Kawalek za nią w lewo odchodzi wąska dróżka prowadząca do przepięknej **dzikiej plaży**. W pobliżu warto zwrócić uwagę na stare **bunkry strzelnicze** ukryte pomiędzy drzewami. **Czerwony szlak rowerowy** mija dalej budynki nadleśnictwa i wyjeżdża z lasu wprost na ruchliwą **drogę wojewódzką nr 901**. Skręcamy na nią w prawo i 100 metrów dalej przez teren stacji paliw skręcamy w prawo, wjeżdżając na **główną ulicę Zawadzkiego - ul. Opolską**. Jedziemy nią do centrum mijając po drodze **kościół ewangelicko-augsburski**. Przy charakterystycznej **wieży ciśnień** przypominającej lejek skręcamy w lewo, w **ul. Stawową** i dojeżdżamy do **parku**, w którym możemy odpocząć przed drogą powrotną.

ZAWADZKIE - KOLONOWSKIE

Przez Stawy Pluderskie (12,1 km)

ZAAWADZKIE (park - ul. Opolska - droga wojewódzka nr 463) - **NIEBIESKI SZLAK ROWEROWY**
- **STAWY PLUDERSKIE - ZBIORNIK REGOŁOWIEC - KOLONOWSKIE** (dostrzegalnia przeciwpożarowa - ul. Haraszowskie - ul. Księdza Czerwionki)

Trasa powrotna do Kolonowskiego biegnie w całości **niebieskim szlakiem rowerowym**.

Zparku wracamy na **ul. Opolską**, skręcamy w prawo i wyjeżdżamy z Zawadzkiego w stronę Ozimka. Za **rondem na skraju lasu** jedziemy jeszcze niecałe 500 metrów **drogą wojewódzką nr 463**, mijamy niewielki **plac z zabudowaniami i wiatą turystyczną** i niecałe 100 metrów za nimi skręcamy łagodnie w prawo. **Niebieski szlak rowerowy** prowadzi dalej **drogą pożarową nr 48**. Dwa i pół kilometra dalej, za trzecim dużym leśnym skrzyżowaniem dojeżdżamy nad **Stawy Pluderskie**. Jedziemy cały czas prosto i 1,5 km dalej dojeżdżamy do skrzyżowania z szeroką i utwardzoną drogą leśną. Jedziemy dalej prosto i dojeżdżamy nad niewielki i pięknie położony **zbiornik retencyjny Regolowiec**, przy którym znajduje się **pole biwakowe**. Zjeżdżamy z wału na teren pola biwakowego i skręcamy w prawo i po chwili w lewo, jadąc dalej **wzdłuż rzeki Bziniczki** wpadającej do Małej Panwi. Jedziemy krótki odcinek lekko zapiaszczoną drogą, która kończy się na szerszej i lepiej utwardzonej drodze. Tu skręcamy w lewo i 500 metrów dalej dojeżdżamy do **polany z leśniczówką**, przy której stoi wysoka i smukła jak zapałka **dostrzegalnia przeciwpożarowa**. Tuż obok stoi **wiata turystyczna**. Jedziemy dalej przepiękną **aleją lipową** wzdłuż której płynie zakolami Bziniczka. Tuż za nią droga zakręca w lewo i przejeżdża przez **most na rzeczce**. Do Kolonowskiego wjeżdżamy **ul. Haraszowskie**, która kończy się na centralnej **ul. Księdza Czerwionki**, skąd możemy wrócić do Ozimka zgodnie z trasą główną naszej wycieczki.

opis trasy, zdjęcia i mapa:

Przemysław Supernak, SuperGlob